

Brüssel, 22. juuni 2023
(OR. en, de)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0108(COD)

10482/23
ADD 1 REV 2

CODEC 1093
CYBER 156
JAI 830
COPEN 205
ENFOPOL 292
TELECOM 195
EJUSTICE 25
MI 511
DATAPROTECT 164

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Saksamaa avaldus

1. Saksamaa Liitvabariigi valitsus kiidab määruse, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades (edaspidi „määrus“) lõpliku versiooni heaks, kuna sellega luuakse väga vajalikud vahendid, et võidelda tõhusalt kuritegevuse vastu, kasutades digitaalseid vahendeid.

2. Samal ajal peab Saksamaa Liitvabariigi valitsus kahetsusväärseks, et põhjendused, milles käsitletakse keeldumise põhjuseid, ei ole piisavalt selged. Õigusriigi põhimõttest tuleneb teavitatud asutusele kaks kohustust: ühelt poolt peab ta läbi vaatama talle edastatud andmesitamismäärused ja teiselt poolt tuginema keeldumise põhjustele, mis on seotud üksikisikute õiguste kaitsega, nagu on sätestatud artiklis 12, kui asjakohased tingimused on täidetud. Eelkõige juhul, kui endiselt väga kitsa põhiõigustest tuleneva keeldumise aluse tingimused on täidetud, ei tohiks kaalutlusotsus võimalik olla. Oleks olnud kasulik, kui põhjenduses 62 ja sellele järgnevates põhjendustes oleks asjakohane sõnastus selgem olnud.

3. Veelgi enam, õigusriigi seisukohast on oluline, et õiguskaitse oleks olemas mitte ainult andmesitamismääruste ja taotleva riigi, vaid ka andmesäilitamismääruste ja täitva riigi vastu. Liitvabariigi valitsus väljendab kahetsust, et artikkel 18 näeb sõnaselgelt ette ainult kaks esimest õiguskaitse aspekti, kuid leiab, et sõnastus hõlmab igakülgse õiguskaitse võimalust.

4. Lõpuks, peame põhjenduse 53 (residentsuse kriteeriumi tõlgendamine) sõnastust kavatsuse kohta teatavasse liikmesriiki elama asuda liiga ebamääraseks. Täpsemalt määratlemata kusagile elama asumise kavatsuse „väljendamine“ jätab liiga palju tõlgendamisruumi, laiendades nii alusetult residentsuse kriteeriumi kohaldamisala. Praktikas võib see kaasa tuua vähem teatise, kui oleks määruse põhjendusi arvestades asjakohane.

Horvaatia avaldus

Horvaatia Vabariik väljendab oma täielikku toetust määruse, mis käsitleb Euroopa andmesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (edaspidi „määrus“), vastuvõtmisele.

Horvaatia Vabariik on pidevalt väljendanud rahulolematust seadusandlike ettepanekute horvaadikeelse versiooniga, kus kasutatakse ingliskeelse termini „cyber“ ja selle tuletiste horvaadi keelde tõlkimisel üht konkreetset vastet¹. Pärast intensiivseid konsultatsioone jõuti 2023. aasta mais nõukogu peasekretariaadiga selles küsimuses kokkuleppele, mida tuleks kohaldada kõigis uutes nõukogu õigusaktides, mille õigusloome kvaliteedi direktoraat saab õiguskeeleliseks viimistlemiseks alates 1. juunist 2023.

Horvaatia eeldas, et see kokkulepe oleks kajastunud kõnealuse määruse horvaadikeelses versioonis, võttes arvesse selle määruse tähtsust kriminaalmenetluses kasutatavate elektrooniliste tõendite valdkonna põhiõigusaktina ning seega sammuna vastava terminoloogia ühtlustamise suunas. Kahjuks ei tundu see nii olevat ja see võimalus jääb kasutamata.

Horvaatia Vabariik tervitab kõnealuse õigusakti vastuvõtmist, et kohandada tõendite kogumisega seotud koostöömehhanisme digitaalajastuga, eriti kui asjaomaseid andmeid säilitatakse kolmandates riikides.

Ungari avaldus

Ungari on täielikult pühendunud kuritegevuse vastasele võitlusele ning tervitaks tõhusat vahendit, mis edendab kriminaalõigust ja järgib samal ajal põhiõiguste kaitset. Siiski peame määruks vastuvõetamatuks mis tahes viidet Euroopa Liidu lepingu artiklile 7, isegi põhjenduses. Viide Euroopa Liidu lepingu artiklile 7 ei olnud osa nõukogu poolt vastu võetud üldisest lähenemisviisist, see võeti kasutusele üksnes Euroopa Parlamendi taotlusel ja me leiame, et selle lisamine kahjustab uue meetme tõhusust ning samuti vastastikuse usalduse ja vastastikuse tunnustamise põhimõtteid, millel see põhineb. Sellest tulenevalt ei saa Ungari määruse vastuvõtmist toetada.

¹ Määruse horvaadikeelses tõlkes kasutatakse terminit „kiber-“, kuid Horvaatia õigusaktides kasutatav samaväärne termin on „kibernetički“.

Poola avaldus

Poola on läbirääkimiste algusest saadik täielikult toetanud elektrooniliste tõendite paketi eesmärke, mis võeti täies mahus üle nõukogus vastu võetud üldisesse lähenemisviisi. Euroopa Parlamendi algatusel vastu võetud muudatused nulliksid siiski täielikult kehtestatud meetmete tulemuslikkuse. Seetõttu on Poola sunnitud väljendama oma vastuseisu elektrooniliste tõendite määrase ja elektrooniliste tõendite direktiivi vastuvõtmisele.

Määruste täitmisest keeldumise kavandatud põhjus, mis põhineb EL lepingu artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitilistel menetlustel, toob kaasa keeldumise põhjuste olulise liberaliseerimise, mis takistab liikmesriikidevahelist koostööd kriminaalasjades. Selline menetlus eeldab, et seadust kohaldavad õiguspraktikud on kaasatud selliste asjaolude hindamisse, mis lähevad märkimisväärselt kaugemale kriminaalmenetluse ulatusest ja eesmärgist. Sellise mehhanismi väljatöötamine, mis võimaldab liikmesriikide ametiasutustel hinnata põhiõiguste võimalikku tõsist rikkumist, riivab põhjendamatult aluslepingutes sätestatud Euroopa Liidu Nõukogu pädevust.

Võttes arvesse määrase, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamis määrust elektrooniliste tõendite hankimiseks, sätete lõplikku läbiräägitud struktuuri ning tihedat seost direktiiviga, millega kehtestatakse ühtlustatud normid tõendite kogumiseks esindajate määramise kohta, on Poola elektrooniliste tõendite paketi mõlema õigusakti vastuvõtmisele vastu.

Soome avaldus

Soome tunnistab kuritegevuse muutuvat olemust ja piiriülese koostöö kasvavat tähtsust elektrooniliste tõendite kiireks ja tõhusaks hankimiseks kriminaalmenetluses.

Läbirääkimiste käigus on Soome järjepidevalt rõhutanud vajadust leida õige tasakaal tõhusa õiguskaitse ja kriminaaluurimise ning põhiõiguste kaitse vahel. Sellest seisukohast on eriti olulised teavitamismehhanism ja selle ulatus ning keeldumise põhjused. Kuigi tekst on läbirääkimiste käigus paranenud, peame mehhanismi endiselt ebapiisavaks. Leiame, et kõige tundlikumate andmete esitamise korralduste puhul peaksid kohtulikku hindamist teostama ka täidesaatva riigi pädevad asutused.

Lisaks avaldab Soome kahetsust, et keeldumise põhjuste hulgas ei ole alust, mis võimaldaks täitval asutusel keelduda andmeesitamismääruse täitmisest seoses andmeliiklus- ja sisuandmetega juhtudel, kui sellise meetme kasutamine on täidesaatva riigi õiguse kohaselt piiratud teatavate kuritegudega või teatava miinimumkünnisega karistatavate kuritegudega.
